

**ผลของการใช้กระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน
ภาษาไทย และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**
**Effect of Operational Reading Process on Prathom Suksa 5 Students’
Reading Comprehension and Attitude toward Reading Thai Language**

ผู้วิจัย นางนภาพร มุลสุวรรณ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภุมิพงษ์ จอมหงษ์พิพัฒน์

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาศรี อุดมสารเสวี

Researcher : Mrs. Napaporn Moonswan;

Thesis Advisors : (1) Asst. Prof. Dr. Bhumbhong Jomhonghibhat

(2) Asst. Prof. Laddarsri Udomsarasewee

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังได้รับการสอนอ่านตามกระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการและเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 2) เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้กระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนอนุบาลเจริญศิลป์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 25 คน แบบแผนในการทดลอง คือ แบบ One Group Pre-test Post-test Design เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ จำนวน 20 แผน แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย จำนวน 40 ข้อ และแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test Dependent Samples)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้กระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ มีเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้กระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to compare Prathom Suksa 5 students' reading comprehensions gained before and after they had learnt through the operational reading process based on the established criteria of 80 percent, 2) to compare Prathom Suksa 5 students' attitudes gained before and after they had learnt through the operational reading process. The subjects consisted of 25 Prathom Suksa 5 students enrolling in the first semester of 2009 academic year at Anuban Charoensin School under the Office of Sakon Nakhon Educational Service Area 3. One group pretest posttest design was adopted for this study. The instruments used included 20 lesson plans which were constructed according to the Operational reading process, a 40-item test used to measure students' reading comprehension of Thai Language and a 20-item questionnaire used to measure the students' attitudes toward reading Thai Language. The statistics employed for analyzing the data were mean, percentage, standard deviation and t-test (Dependent Samples)

The study revealed the following results:

1. After the students had learnt through the operational reading process, their comprehension of reading Thai was statistically higher than that of before at .01 level of significance.
2. After the Students had learnt through the operational reading process, their Attitude toward reading Thai was statistically higher than that of before at .01 level of significance.

ภูมิหลัง

การอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนทุกวิชาทุกระดับชั้นจำเป็นต้องใช้ทักษะการอ่านเป็นพื้นฐานการเรียนรู้และการศึกษาหาความรู้ในวิทยาการแขนงต่างๆ เพราะหากนักเรียนอ่านเรื่องราวในวิชานั้นๆ ไม่เข้าใจ การเรียนรู้ก็เกิดขึ้นได้ยากเพราะกิจกรรมการเรียนทุกอย่าง ร้อยละ 80-90 ต้องอาศัยการอ่านเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ และนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอื่นสูงตามไปด้วย สอดคล้องกับกู๊ดแมน (Goodman, 1976 : 28) ที่กล่าวว่า การอ่านที่มีประสิทธิภาพไม่ได้หมายถึงการอ่านออกเสียงตามตัวอักษรที่ปรากฏอยู่ในรูปของคำหรือข้อความเท่านั้น แต่การอ่านเป็นกระบวนการรับรู้ความหมาย ดังนั้นการอ่านที่มีประสิทธิภาพ คือความสามารถในการอ่านอย่างเข้าใจได้มากที่สุด

โดยใช้เวลาน้อยที่สุด วัตถุประสงค์สำคัญของการสอนอ่าน จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ดังนั้นความเข้าใจจึงเป็นจุดหมายปลายทางของกิจกรรมการอ่านทุกชนิด

ประสงค์ เมธีพินิตกุล (2550 : 44-49) โดยรายงานผลการวิเคราะห์การอ่านเพื่อความเข้าใจของ PISA ในปีคริสต์ศักราช 2000 พบว่า ความสามารถในการอ่านของนักเรียนไทยมีขีดความสามารถอยู่ในระดับต่ำ สอดคล้องกับรายงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในจุลสารประชาสังคมประกันคุณภาพการศึกษา ฉบับพิเศษ (2) (2549 : 5-14) สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยอยู่ในระดับปรับปรุง ทั้งยังอ่อนทักษะด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ สาเหตุประการหนึ่งอาจจะมาจากครูไม่ได้วางแผนจัดการเรียนการสอน

ที่เน้นทักษะการอ่าน การคิด วิเคราะห์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

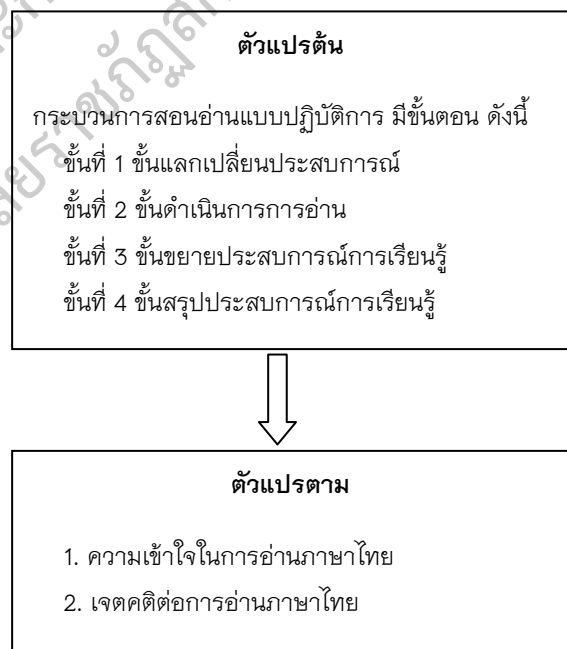
จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนมีต้นเหตุประการสำคัญให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่ำด้วย ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความสนใจที่จะศึกษาวิธีการสอนที่จะช่วยพัฒนานักเรียนให้มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และมีเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย จึงได้ศึกษาหลักการแนวคิดของนักการศึกษาที่มีชื่อเสียงหลายท่าน เช่น แอทเวลล์ (Atwell) เรทเซล และคูเตอร์ (Reutzel and Cooter) และคอมบส์ (Combs) พบว่า กระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการของนักการศึกษาดังกล่าว เป็นวิธีการสอนหรือการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ ที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และสามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยให้สูงขึ้น ดังนั้นจึงสังเคราะห์หลักการแนวคิดการสอนอ่านแบบปฏิบัติการของนักการศึกษาดังกล่าว เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยและวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลเจริญศิลป์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 และใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ระดับชั้นอื่นๆต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้กระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้กระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดหลักการของกระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการของนักการศึกษาหลายท่าน กระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการตามแนวคิดของแอทเวลล์ (Atwell) เรทเซลและคูเตอร์ (Reutzel and Cooter) และคอมบส์ (Combs) มากำหนดเป็นกระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ ดังภาพประกอบ

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลเจริญศิลป์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 รวม 2 ห้องเรียน จำนวน 52 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนที่ปฏิบัติการสอน คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนอนุบาลเจริญศิลป์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และในโรงเรียนมีจำนวน 2 ห้องเรียน คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 ทุกห้องเรียนจัดนักเรียนมีความสามารถต่างกัน ดังนั้น นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจึงสามารถเป็นตัวแทนของประชากรได้ และผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ซึ่งสะดวกต่อการทดลอง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ หนังสือ สำหรับเด็กที่ได้รับรางวัลดีเด่นประจำปี หรือหนังสือซีไรต์ บทความ และข่าวเหตุการณ์ปัจจุบัน

3. ด้านตัวแปรศึกษา ตัวแปรต้น คือ การสอนตามกระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ ส่วนตัวแปรตาม คือ ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย

4. ระยะเวลาในการทดลอง ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โดยการทดลองการสอนตามกระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนอนุบาลเจริญศิลป์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยทำการทดลองวันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง จำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ

5 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง โดยทำการสอนเสริมนอกเวลาเรียน (ไม่รวมการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ชนิด คือ

1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ จำนวน 20 แผน 2) แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย เป็นแบบทดสอบปรนัยเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก 1 ฉบับ จำนวน 40 ข้อ สำหรับ ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert's Scale) จำนวน 20 ข้อ สำหรับเปรียบเทียบสอบถาม เจตคติก่อนเรียนและหลังเรียน

3. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินผลก่อนเรียน (Pre-test) เพื่อวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบฉบับที่คะแนนเก็บไว้เพื่อเปรียบเทียบกับคะแนนสอบหลังเรียน (Post-test) และทำการทดลองก่อนสอน เพื่อวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย โดยให้นักเรียนทำแบบวัดเจตคติแล้วบันทึกคะแนนเก็บไว้เพื่อเปรียบเทียบกับคะแนนค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังสอน เมื่อวัดและประเมินผลก่อนสอนแล้วจึงทดลองสอนโดยใช้กระบวนการการสอนอ่านแบบปฏิบัติการตามแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เมื่อสอนครบทุกแผนแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และตอบแบบวัดเจตคติต่อการอ่าน ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับการสอบก่อนสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดความเข้าใจ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหา (Content Validity) พิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อสอบแต่ละข้อ

กับจุดประสงค์การเรียนรู้ วิเคราะห์หาค่าระดับความยากง่าย (P) และหาค่าอำนาจจำแนก (r) และวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder chardson) ส่วนการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเจตคติ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมความคิดเห็นที่ต้องการ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย วิเคราะห์เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ โดยใช้การทดลองค่าที่แบบสองกลุ่มไม่อิสระกัน (t-test แบบ Dependent-Sample) ส่วนการวิเคราะห์ผลเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนเป็นการหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบกับเกณฑ์ในระดับมากขึ้นไป คือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

สรุปผลการวิจัย

ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ มีความเข้าใจในการอ่านดีกว่าก่อนได้รับการสอนอ่านตามกระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเจตคติในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามกระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ มีเจตคติต่อการอ่านดีกว่าก่อนได้รับการสอนอ่านตามกระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนการสอน

1.1 ครูผู้สอนภาษาไทยควรจะได้นำกระบวนการสอนนี้ไปใช้ในการสอนอ่านเนื่องจากการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ ทำให้นักเรียนได้ฝึกฝนในด้านทักษะที่แสดงถึงความเข้าใจในการอ่าน การพูดเล่าเรื่อง การเขียนเล่าเรื่อง ซึ่งจะทำให้ นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น

มีความสามารถในการเล่าเรื่อง และมีความสนใจในการอ่านมากขึ้น

1.2 ควรปรับเวลาในการทำกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละวัย และแต่ละระดับความสามารถ

1.3 หนังสือที่นำมาให้นักเรียนอ่านควรจัดให้มีหลายประเภท และควรจัดหาเพิ่มเติมให้มีจำนวนมากขึ้น เพื่อให้มีความหลากหลายและเป็นการสร้างประสบการณ์ในการอ่านของนักเรียน ให้กว้างขวางมากขึ้น เป็นการปลูกฝังให้นักเรียนมีความสนใจในการอ่านมากขึ้น

1.4 ผู้สอนควรบันทึกการสังเกตการอ่าน บันทึกผลการอภิปรายกลุ่ม บันทึกการนัดพบครูเป็นรายบุคคลของนักเรียนและการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง และเก็บบันทึกด้านต่างๆ เหล่านี้ไว้ในแฟ้มสะสมงาน เพื่อจะได้นำไปประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน และสามารถพัฒนานักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง

1.5 ในการทำกิจกรรมชั้นต่างๆ นั้น นักเรียนบางคนอาจไม่สามารถทำตามขั้นตอนได้เป็นอย่างดี หรือถูกต้องทั้งหมด และอาจถูกเพื่อนนักเรียนล้อหรือตำหนิได้ ครูควรหาทางช่วยเหลือและแก้ไขทันที เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนต่อไปอย่างมั่นใจ และมีความสุขในการเรียนด้วย

1.6 การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียน ควรจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการอ่าน เช่น จัดให้มีมุมหนังสือไว้ในห้องเรียน หนังสือควรมีจำนวนมากเพียงพอจำนวนนักเรียน และสามารถเลือกอ่านได้ทุกเวลา เพื่อเป็นการสร้างนิสัยรักการอ่านบรรยากาศ ในการเรียนควรเป็นบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกันเอง

1.7 ผู้สอนควรทำตารางบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมตอบสนองต่อการอ่าน ครูควรตรวจสอบการทำกิจกรรมของนักเรียน เมื่อพบว่านักเรียนทำกิจกรรมเดียวซ้ำๆ ควรให้คำแนะนำ และช่วยเหลือเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำการกิจกรรม

1.8 ครูต้องเป็นแม่แบบที่ดีในทักษะ 4 อย่าง คือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ศึกษาความสนใจความต้องการของผู้เรียนเพื่อเตรียมวางแผนการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจและรักที่จะเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรทดลองใช้กระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการนี้กับนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาในด้านการอ่าน การพูด การเขียน เพื่อศึกษาผล และนำมาพัฒนาการเรียนการสอนภาษาให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการนำกระบวนการสอนนี้ไปทดลองสอนกับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ เช่น ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษา เพราะจากการ

ศึกษางานวิจัยต่างประเทศพบว่า กระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการนี้ สามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน เกรด 8 เกรด 9 และเกรด 10 ให้สูงขึ้นได้เช่นกัน (Atwell. 1987 ; Kletzein Hushion. 1992 ; Roberts. 1993)

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบการสอนตามกระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านกับการสอนวิธีอื่นๆ

2.4 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการสอนตามกระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ

2.5 ควรมีการศึกษาการสอนอ่านตามกระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการกับตัวแปรอื่นๆ เช่น ความสนใจในการเรียน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ประสงค์ เมธิพิณิตกุล. “ผลการวิเคราะห์การอ่านเพื่อความเข้าใจของ PISA,” วารสารวิชาการ. 10(1) : 44-49 ; 2550.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ : บริษัท พรินทวามกราฟฟิค จำกัด, 2547.

Atwell. Writing Reading and Learning With Adolescents. Portsmouth : Cook Pudlish, 1987.

Goodman. Yelta M. reading for Life : The Psycholinguistic Base,” In Reading Lmplementing the Bullock Report. [n.p], 1987.